№ 39.

GAZETA KORRESPONDENTA
WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 15. *MAJA ROKU* 1798. *we WTOREK.*

z Paryża dnia 26. *Kwietnia.*

Dziennik *le Republicain* naſtępca dziennika *wolnych ludzi*, opisuie zdarzenie *Wiedeńſkie* w naſtępuiącym ſposobie: G. *Bernadotte* Ambaſſador Rzeczypospolitey *Francuzkiey* doznał ieszcze w początkach ſwego bawienia w *Wiedniu*, trudności w otrzymaniu przyzwoitego mieszkania, za które ſummę 30. tyſięcy liwrow opłacić był przymuszony.

Z powodu wywieszoney troykolorowey chorągwi, pałac Ambaſſadora zoſtawał w oblężeniu przez całe cztery godziny. Jeden iego ſekretarz nie znayduiący ſię w tenczas w pałacu, ledwo nie zoſtał zabitym, uſiłuiąc do niego powròcić, co mu ſię iednak ſzczęśliwie udało. Piętnaście osob w tym pałacu zamkniętych z pałaszami i piſtoletami w rękach, ſtaneli przeciwko temu mnoſtwu, które nie śmiało do oſtatniego kresu pomknąć ſwoiego gwałtu.

Skoro tylko *Bernadotte* dowiedział ſię o ułatwionym przeyiściu, natychmiaſt wyſłał iednego adiutanta, ażeby powiedział miniſtrowi Cesarſkiemu, iż zrywa z nim wszelką kommunikacyą, i żąda paszportow, po czym wyſłał go śpiesznie kuryerem do *Paryża*.

Zapewniaią, iż Dyrektoryat przepędził całą noc z 23. na 24. kwietnia na naradzaniu ſię w tey okoliczności; iż *Buonaparte* z ſwoią świtą, który ſię iuż znaydował w drodze do *Tulonu*, nagle odwołanym zoſtał. Ci zaś, którzy utrzymuią, iż ieszcze nie był wyiechał, mówią, iż z tego powodu był zatrzymanym.— Rzecz godna uwagi, iż *Redaktor* dziennik urzędowy, ieszcze iednego nie napisał ſłowa o tey całey ſprawie, i w dziſieyszym ſwoim numerze przeſtaie tylko na donieſieniu, iż *Buonaparte* wyieżdża do *Raſtad*, a ta wiadomość niespodziewana, ſprawiedliwie podaie obszerną do wniosków materyą.

Wszyſtkie więc domyſły, iakie czyniono o bliſkim przeznaczeniu G. *Buonaparte*, który podług wyroku Dyrektoryatu, miał nie dawno do *Breſt* wyiechać, nagle zniknely, a ztąd widzieć można z iaką taiemnicą rząd nasz plany ſwoie wykonywa, i iak okoliczności poſtać rzeczy odmieniać mogą.— Zapewniaią także, iż Dyrektoryat Wykonawczy z powodu zdarzenia *Wiedeńſkiego*, zatrudniał ſię śrzodkami wielkiey wagi. *Franciſzek* II. oświadczył w ſwoim liście urzędowym, iż gotow ieſt narodowi *Francuzkiemu* dogodną dać ſatysfakcyą z powodu tego zdarzenia, które to oświadczenie powtórzył ieszcze przez drugiego kuryera.— Można tedy być pewnym, iż ani zdarzenie *Wiedeńſkie*, ani inne okoliczności bynaymiey pożaru woyny nie wzniecą.

Lud i garnizon *Wiedeńſki* całe do tey zniewagi nie należał, i owszem okazali naywiększy żal z tego zdarzenia i przypadku Ambaſſadora. — *Poultier* również przypisuie ten przypadek *Anglikom*.

Lubo Dziennik nasz urzędowy zapewnił, iż *Buonaparte* nie wyiechał ieszcze z *Paryża*, wielu iednak dziennikarzow utrzymuią, iż ſię iuż znaydował w podróży, lecz na wiadomość o zdarzeniu *Wiedeńſkim*, Dyrektoryat wyſłał kuryera, ażeby go do *Paryża* zwrocił. Za przybyciem pierwszego kuryera Ob. *Freville* ſekretarza ambaſſady, Dyrektoryat złożył ſeſſyą dla naradzenia ſię w tey okoliczności. To naradzenie przerwanym zoſtało przez przybycie kuryera od gabinetu *Wiedeńſkiego*, wiozącego liſt Cesarſki, którego osnowa miała być nader zaspakaiaiącą. Ztąd powszechne mniemanie, iż rzecz ta nienadwątli trwaiących związkow, a podróż Generała *Buonaporte* do *Raſtad*, zdaie ſię być szczęśliwą wrożbą. — Rozmaite nasze dzienniki pokazuią wiele umiarkowania w opisaniu tego zdarzenia.

z Paryża dnia 28. *Kwietnia.*

Dziś dopiero General *Buonaparte* ma wyiechać do *Raſtad*. Niektóre nawet dzienniki, twierdzą iż iuż wyiechał. Wodz ten podług dziennika *Messager du soir*, tym tylko końcem udaie ſię do *Raſtad*, ażeby swoią przytomnością przyspieszyć zawarcie oſtatecznego pokoiu; atoli widoki iego ieżeli ich iaka okoliczność nie wſtrzyma, maią go wkrótce sprowadzić do *Paryża*, zkąd zaraz uda ſię do *Tulonu*; gdyż nie należy mniemać, ażeby Rząd miał odſtąpić taiemney wyprawy, ponieważ wyſłani Artyści nie tylko nie ſą odwołanemi, lecz odebrali zalecenie, ażeby w *Lugdunie*, mieyscu powszechnego zebrania ſię, oczekiwali na dalsze Dyrektoryatu rozkazy.

Redaktor dziſieyszy zachowuie dalsze milczenie względem zdarzeń *Wiedeńſkich*. Inne zaś na puł urzędowe dzienniki wspominaią tylko iż to zdarzenie które zdaie ſię bydź ſkutkiem polityki *Angielſkiey*, nie nadwątli dobrego między dwoma Mocarſtwami porozumienia.

Gazeta Narodowa dodaie ieszcze co naſtępuie: mówią o żywey rozmowie między Ambaſſadorem Rzpltey *Francuzkiey* i Arcy-Xięciem *Karolem*. Z teyto okoliczności *Bernadotte* nieco roziątrzony ſprzeczkami, kazał w ſwoim oknie wywieſić troykolorową chorągiew. Ta nowość niezwyczayna w dyplomatyce, ſprawiła zrazu poruszenie w *Wiedniu*; lud zgromadził ſię około pałacu *Francuzkiego*, powytłukał kamieniami wszyſtkie okna. Niektòrzy grenadyerowie przybyli na wſtrzymanie tego nierządu. Za wyſtrzeleniem iednego z nich, tłumy ſię powiększyły. Grenadyerowie uſtąpili większey liczbie; meble, luſtra, wszyſtkie konsztowne ſprzęty zoſtały popsute lub zrabowane. Powozy, ktore ſię znaydowały na dziedzińcu, a osobliwie ten, w którym miał iechać do *Paryża*, młody Ambaſſadora ſekretarz, w ſztuki potrzaſkane i po ulicach były włóczone. Odzwierny nawet utracił wszyſtkie ſwoie ſprzęty i 1500. liwrow w gotowiźnie. Jeden z ſłużących Ambaſſadora wyſtrzelił do pierwszego, który ſię wdzierał na wschody, towarzysze ranionego odnioſſszy go, powrócili nazad, lecz inny wyſtrzał przymuſił ich do ucieczki, resztę rozproſzyła kawalerya. *Bernadotte* nie lękaiąc ſię śmierci, zachęcał do odwagi ſwoią świtę, a widząc godność ſwoią zniszczoną, oświadczył, iż chce opuścić *Wiedeń*, i żądał paszportow. Odmawiano mu ich z razu, i przez wszelkie ſposoby zapraszano, aby ſię pozoſtał.

Zaszłe rewolucyine rozruchy w części *Piemontu* ſtykaiącey ſię z granicami *Ciſalpinow i Liguryiczykow*, ściągnęły na ſiebie tym większą uwagę Rządu, iż wszyſtko każe ſię ſpodziewać powszechney insurrekcyi, osobliwie na równinach *Saluces*. Król *Sardyńſki* posłał do ſwego Ambaſſadora w *Paryżu*, ażeby tę okoliczność przełożył Dyrektoryatowi Wykonawczemu, i wyrozumiał iakie ſą iego w tey mierze intencye, a wiedząc, iż iego exyſtencya polityczna na przyiaźni Rzeczypospolitey *Francuzkiey* polega, kazał oświadczyć, iż zupełnie podda ſię przygotowanemu ſobie losowi.

Jeden z kaprow naszych schwytał okręt z *Jamaiki* płynący, ſzacunku millona liwrow i drugi do handlu niewolnikow przeznaczony od 16. armat, dwa także *Niemieckie* ſtatki z *Anglij* do *Emden* płynące, przyprowadzono do *Oſtendy*.— Rada 500. uchwaliła, aby odtąd niektórym nowym deputowanym do ciała prawodawczego przybywaiącym, nie nadawano tytułu exkonwencyinych etc.— Piszą z rozmaitych departamentow, mówi dziennik *przyiaciel praw*, iż tam rozchodzą ſię nayniespokoynieyſze pogłoſki dla wſtrzymania od wyiazdu nowo obranych reprezentantow. Rozgłaszaią, iż obydwie Rady chcą ſeſſye ſwoie limitować, iż wkrótce ukaże ſię dyktator, który rząd woyſkowy wprowadzi, a Ciało Prawodawcze zmnieyszy do liczby 60. osob etc. Dla nadania cechy prawdy tym pogłoſkom, przypisuią tę robotę nayznacznieyszym urzędnikom kraiowym. My z naszey ſtrony ſądziemy, iż naylepszy ſposob do okazania fałszu tych powieści, ieſt podać ie do wiadomości publiczney.— Mieszkańcy kraiu *Wodzkiego* dali w oſierze Generałowi *Pouget* kommendę u nich trzymaiącemu, wspaniałą tabakierę z napisem *Kanton Lemańſki, przyiacielowi ſwemu J. P. Pouget*.— Rząd tymczasowy Rzpltey *Lemanſkiey* na oſtatniey ſeſſyi ſwoiey dla okazania wdzięczności wybawicielom ſwoim, i pierwszemu założycielowi Rzpltey *Helweckiey*, poſtanowiła kazać wybić złoty medal z napisem: *Fryderykowi Cezarowi* LAHARPE *wdzięczny lud Wodzki, niżey, pierwszego roku Rzpltey Helweckiey, iedney i nierozdzielney.* Na drugiey ſtronie pęk ſtrzał z kapeluszem wolności *Helweckim* i z napisem 30. Marca 1798. niżey *Oſtatnia ſeſſya, reprezentacyi tymczaſowey kraiu Wodzkiego.* Wspomniony *Laharpe*, ieſt ten ſam, który przez lat 11. był guwernerem xiążąt *Roſſyiſkich Alexandra i Konſtantyna.* Jego otwarta poczciwość, iego niespracowana pilność i odwaga, z kórą zaſady ſwoie utrzymywał, ziednały mu zaufanie Katarzyny: II. ścigali go z zemſtą ſwoią aryſtokraci *Szwaycarſcy* i emigranci, w nadziei, iż mu ſię *Syberyą* przyſłużyć będą mogli, lecz nadaremnie. W r. 1795. *Laharpe Moſkwę* opuścił więcey ubogi niż bogaty; a ponieważ *łaſkawi panowie Berneńſcy* niedozwolili mu powrótu do iego oyczyzny, udał ſię przeto do *Genewy*, i tam na wſi mieszkał. Intereſſa potym współ-obywatelow iego powołały go do *Paryża*, gdzie nakoniec dopiął celu ſwego, oswobodzenia oyczyzny od iarzma ſromotney *Aryſtokracyi*, i przemienienia iey w iedną i nierozdzielną Rzepltę. W tych ſtaraniach ſwoich miał pomoc w ſławnym obywatelu *Bazyleyſkim Ochs*. A co ieſt w nim ieszcze godnieyszego uwagi, to to, iż żadnych nie chce urzędow, i całe ſzczęście ſwoie w uprawie roli i literaturze założył. Jego

ſtaranności winna ieſt *Helwecya*, iż nie zoſtała na 3. małe i ſłabe Rzplte podzieloną, gdyż tym ſpoſobem polityczna iey exyſtencya zawszeby na niebeſpieczeńſtwa wyſtawioną była.— Podług oſtatnich wiadomości z *Szwaycaryi*, woyſko *Francuzkie* w liczbie 4000. ściąga ſię ku *Zurych.*— Po ułożeniu ſię xiążęcia *Wirtemberſkiego* z ſtanami ſwoiemi, deputowany tychże ſtanow konsyliarz *Baz*, odiechał ztąd nazad do *Stutgardu.* Pisma tuteysze nie ſą kontente z wyboru Ob. *Legrand* do Dyrektoryatu Rzpltey *Helweckiey*, wyſtawuiąc go iako *aryſtokratę.* Rada ſtarszych potwierdziła uchwałę, mocą którey każdy cudzoziemiec we *Francyi* mieszkaiący, pod pewnemi warunkami może być w areszt wzięty, za przeſtąpienie obowiązkow ku Rzepltey, które przyiął na ſiebie. — Deputowanemi obrani ſą ieszcze *Guyomard*, *Echaſſeriaux* młodszy, *Metzger*, który przyłączył *Mulhauzen* do Rzpltey, *Reverchon*, *Villetard*, *Sotin*, Generał *Berthier.*

Rozmiar gradusu w całey *Francyi* wkrótce ma naſtąpić. *La Place* uczynił wnieſienie w *Inſtytucie Narodowym* proſić Dyrektoryatu, aby nakłonił inne Mocarſtwa do wyſłania uczonych, którzyby przytomnemi byli temu rozmiarowi, będzie to dzieło iedno z naypięknieyszych i naygodnieyszych podziwienia, iakie kiedykolwiek w wiadomości kuli ziemney przedſiewzięto. Rozmiar rozciągać ſię będzie od *Dunkierki* przez całą *Francyą* aż do *Barcellony* w *Hiszpanii.* Linia ta proſta zaymuie na ziemi rozciągłość 250 mil na niebie; zaś łęk merydyanu od 9ciu grad: 39 min: Poda nam razem wiadomość prawdziwey wielkości ziemi, proporcyą iey spłaszczenia i zasadę wszelkiey miary, wagi i monety na całą *Francyą.*

Im bardziey ſtosunki między *Francyą* i *Anglią* nienawiść rozrywa, tym miley widzieć można uczonych obu narodow dla dobra nauk z sobą ſię znoszących. Ob. *Argand* i *Montgolfier* przeſłali przyiaciołom swoim PP. *Boulton* i *Waats* w *Birmingham* wynalazek machiny hidrauliczney, która napompowana wodą, rozrzuca na wſzyſtkie ſtrony obfity deszcz, i ſłużyć zyſkownie może do ſkrapiania łąk i pol. Wynalazcy życzą ſobie, aby ich przyiaciele mogli dla ſiebie wyrobić od rządu patent, dla użycia machiny takowey w *Anglii.* PP. *Boulton* i *Waats* nowemi ieszcze dodatkami wynalazek ten wydoſkonalili.— *Medyolan* tak iak *Haga* miał także swoy 18. *Fructidor.* Dwóch członkow dyrektoryatu *Moscati* i *Paradisi* oddalonych zoſtało. Sześciu także deputowanych z rady ſtarszych, a trzech z rady wielkiey ieſt odsuniętych. Imiona ich ſą *Fenaroli, Zani, Beccoloſſi, Allini, Marliani, Boschi, Tinelli* i *Zorzi.* Dwóch reprezentantow *la Hoz* i *Colli* urzędy sami złożyli. Mieysca wakuiące w dyrektoryacie zaſtępuią OOb. *Lamberti* miniſter wewnętrzny, i *Teſti* intereſſow zagranicznych, pierwszego urząd zaſtąpi reprezentant *Tadini*, drugiego teraznieyszy miniſter woienny *Bigaro.* Miniſtrem policyi zoſtał Ob. *Guicciardi*, a Kommiſſarzem ſkarbu narodowego Ob. *Arrigoni.*

Wielka liczba emigrantow znayduiąca ſię dotąd w *Szwaycaryi*, ſkrycie udała ſię do *Medyolanu*, lecz Generał *Brune* wydał im zaraz rozkazy do wyiścia z kraiu. Jakkolwiek ten generał oſtrym ieſt dla emigrantow, okazuie iednak wielką ludzkość dla swoich kollegow woyny. Odwiedza szpitale i rozdaie pieniądze między chorych żołnierzy, zgoła wszelkich używa śrzodkow do oſłodzenia im losu.— Na domie miniſtra marynarki wyſtawiono nowy telegraf. Synowiec iego *Dumanoie* wyiechał w tych dniach do *Tulonu.*

Poiedynek w leſie *Bulońſkim* odprawił ſię nie z Poetą *Chenier* iak dzienniki niektóre donoſiły, lecz między Ob. *Benjamin Conſtant* i Ob. *Sibuet* iednym z Redaktorow dziennika *Przyiaciel Praw*, ſkutki tego poiedynku dla żadnego nie były szkodliwe.

W biegu moralnych odmian, które nas otaczaią, zdawać ſię będzie dosyć osobliwą rzeczą, iż członki Rady Starszych Rzpltey *Liguryiſkiey* wśrzod ſwoich obrad powſtaią i odkrywaią głowy, ſłysząc dzwonienie na *Ave Maria.*—Towarzyſtwo koła konſtytucyinego poświęciło ſwoią ſalę S. *Antoniemu Padewſkiemu.* Wielki Obraz na którym są odmalowane znacznieysze czynności życia tego świętego, zawieszony ieſt nad ſtołem Prezydenta, i w wieczor zapalane są przed nim świece.

Dey *Algierſki* kazał schwytać 20. ſtatkow *Hiszpańſkich*, które płynęły za paszportami *Marokańſkiemi.* Ładunki tych okrętow za iego rozkazem zoſtały ſprzedane, a wſzyscy ludzie za niewolnikow wzięci. Cesarz *Marokańſki* rozgniewany na Deja za uchybione swoim paszportom względy, zabronił wſzyſtkim *Algierczykom* przyſtępu do swoich kraiow. Teraz oczekuie na poſła *Hiszpańſkiego*, który ma dochodzić krzywdy wyrządzoney *Hiszpanom*, i wzmocnić węzły przyiaźni z Cesarzem *Marokańſkim.*

Dziennik *Przyiaciel Praw*, zawiera w sobie naſtępuiący artykuł: „Oſtatnie gazety *Irlandzkie* donoszą o poburzeniu ludu w ſtronie południowey tey wyspy, i że wiele regimentow milicyi *Irlandzkiey*, przeszło na ſtronę insurgentow. Zapewniaią, iż Dyrektoryat *Francuzki* zarządza tą insurrekcyą, i że wylądowanie do *Anglii*, naſtąpi po wylądowaniu w *Irlandyi*, tym zaś wyprawom ma przewodniczyć osobiście Generał *Buonaparte.*

Dwa konwoie z osobna z *Nantes* wyſłane z żywnością i ammunicyami, przymuszone były zatrzymać ſię nayprzód w *Morbihan*, a potym w odnodze *Audierne.* Przybyły nakoniec do *Breſt* w liczbie 65. żagli, przy eſkorcie wielu małych ſtatkow woiennych, pod kommendą kapitana *Lebozec.* *Anglicy* uwiadomieni o zbliżaniu ſię tego konwoiu, wysłali dla przeięcia iego 5. okrętow do *Iroise*, lecz dywizya z 3ch okrętow i 4ch fregat złożona, o ktorey cale niewiedzieli, znaydowała ſię w *Berthaume* przed ſtanowiſkiem *Breſteńſkim* dla zaſłonienia tey części brzegow. Skoro ſię tylko nieprzyiaciel pokazał, natychmiaſt ruszyła ſię nasza dywizya, *Anglicy* uciekli, a nasze ſtatki szczęśliwie do portu przybyły.

Donoszą z *Havre* pod 2. *Floreal* (21. Kwietnia): Przybyły tam z *Lizbony* kapitan *Duńſkiego* ſtatku, uwiadomił, iż przy iego odiezdzie rozeszła ſię tam wiadomość, iakoby eſkadra *Hiszpańſka* wypłynęła z pod *Cadix.*

W przyszłey dekadzie P. *Stael* złoży liſty ſwoie kredencyonalne Dyrektoryatowi, iako miniſter pełnomocny Króla *Szwedzkiego* przy Rzpltey *Francuzkiey.*

Ob. *Olivier* po odbytey za rozkazem rządu do *Perſyi* podroży, donoſi z *Konſtantynopola*, iż przywozi z ſobą z *Perſyi*, z *Babilonu*, z puſtyniow *Arabſkich*, z okolic *Alepu*, z *Cypru*, z gór *Karamanii*, i *Azyi mnieyſzey*, przeszło 1200. gatunkow naſion dobrze utrzymywanych, wiele medalow złotych, ſrebrnych, ſpiżowych, dawnego *Rzymu*, *Grecyi*, *Partow*, kilkanaście momiow dzieci, i poświęconych ptakow *Egipſkich*, nieco ważnych rękopismow etc. Zaſtanawiaiąc ſię potym nad teraźnieyszym ſtanem kraiow *Tureckich*, wnoſi z ich nieludności, z upadku dochodow, z codziennego zaniedbywania roli, z buntow i bezkarności baszow, z rozpuſty i zuchwałości ianczarow, iż wielki ten Kray widocznie do bliſkiego dąży upadku.

W pobliſkości Opactwa *S. Dyonizego* człowiek ieden chorobą paraliżu od kilku lat dotknięty, kazał ſię zanieść do kościoła, i w tym momencie gdy ieden obywatel z niego wychodził, rzucił mu ſię do nog, i ściſkaiąc z całey ſiły, proſił ażeby go raczył wysłuchać. Na co gdy tamten zezwolił; „miałem „nieszczęście, rzekł mu, oſkarżyć ciebie i większą „część twoiey familij w czaſie terroryzmu, za co do „więzienia zoſtałeś wtrącony, i gdyby nie 9. Termi„dora, byłbyś niezawodnie i z twemi krewnemi ſtraco„ny. Od tego czasu niebo mnie ukarało za tę nieſłu„ſzną potwarz, tak przez okropne paraliżu ſkutki, „iako też przez zgryzoty ſzarpiącego duszę moią ſu„mnienia. Czuię, iż iuż do mego końca dochodzę, „lecz nie potrafię umrzeć ſpokoynie, poki mi nieprzebaczysz.— Wſtań, rzekł obrażony, życzę ażeby ci tak niebo darowało, iak ia ci daruię, żyi i u„mieray w pokoiu.— „Nie dosyć na tym, zawo„łał wyznaiący winę, potrzeba ieszcze, ażebyś ſobie „dał pracę poyść ze mną do urzędu, przed którym „oświadczę przez akt autentyczny, żem ciebie i two„ich krewnych haniebną okrył potwarzą przez o„ſkarżenie, któregom ſię przeciwko wam dopuścił, a „to tym końcem, ażeby ci tego w iakimkolwiek cza„ſie nie zarzucano„ Akt ten zoſtał w xięgi wpiſany.

Donoszą z *Auxerre*, iż tam przewożono niezmierną liczbę wszelkiego rodzaiu narzędzi, iako to rydlow, motykow, ſiwarow, taranow do rozbiiania ſkał etc. przeznaczonych do *Tulonu*, i że iuż wątpić nie można, iż te przysposobienia maią za cel wyprawę do *Egiptu*, a przez otworzenie kanału, przygotowania tam ſposobow zniszczenia handlu *Angielſkiego w Indyach.* Nieodmiennym ieſt zawsze poſtanowieniem, iż tą *Argonautow* wyprawą dowodzić będzie *Jaſon Buonaparte.*

z Bruxelli dnia 28. Kwietnia.

Trzy bataliony armii *Włoſkiey* zoſtaiące na załodze w tym mieście, odebrały dnia onegdayszego rozkaz udania ſię do prawego ſkrzydła Armii *Angielſkiey*; wyszły zatym dnia wczorayszego z rana, ale zaledwo iedną milę poſtąpiły, odebrały nagły rozkaz do powrócenia na ſwoie mieysce.— Regiment ſtrzelcow konnych, iako też część infanteryi tuteyszego garnizonu, maią poiutrze wyiść do brzegow *Renu.*

Z *Bordeaux* donoszą o śmierci ſławnego *Van-Eupen*, który tak dzielnie rewolucyi, *Belgickiey* dopomagał. Znaydował on ſię w liczbie deportowanych w *Bordeaux* na fregacie *la Charente.*

z Kolonii dnia 30. Kwietnia.

Dnia wczorayszego o trzeciey godzinie z rana dźwięk dzwonow oznaymił uroczyſtość Małżonkow i dał znać o wychodzącym z ratusza orszaku, na mieyſce do obchodu przeznaczone. Ten orszak rozpoczynał ſię od wydziału 4 Regimentu Huzarow; po nim naſtępowała muzyka woienna; daley puł kompanii grenadyerow; Generałowie, wyżſzy sztab i adminiſtracye woyſkowe; trzech uczniów z chorągwiami, Deputowani od Akademii; Deputowani od wydziału handlowego; Kommiſſarze policyi z ſwemi zaſtępcami, muzyka mieyſka; grono dzieci oboiey płci z koronami i girlandami z kwiatow; dwa rzędy młodych Obywatelow; wielka chorągiew; municypalność z swemi sekretarzami; zaſtępcami etc. Sędziowie pokoiu i ich aſſeſſorowie, Trybunały cywilny, kryminalny, i poprawy, ze swemi chorągwiami; kommendanci sekcyow z ſwemi zaſtępcami i z gronem Obywatelow; w powozie para młodych małżonkow do zaślubienia; dwa inne powozy napełnione młodemi małżonkami i ich dziećmi; trzeci powoz z pradziadkiem i iego prawnukami; para nayſtarszych w mieście małżonków; mężowie którzy poświęcili swoie ſtarania na edukacyą ſierot; wielka chorągiew; puł kompanii grenadyerow; nakoniec drugi oddział 4. regimentu huzarow:

W takim porządku ten orszak przybył na plac ćwiczeń woiennych, gdzie wyſtawiono amfiteatr, na którym zaſiadły władze poſtanowione. Ceremonia zaczęła ſię od symfonii, po czym Prezydent municypalny miał głos ſtosowny do tey uroczyſtości,— Prezydent przeſtawszy mowić, rozdawał korony Obywatelſkie, i ogłoſił tych małżonkow którzy przez liczne swoie potomſtwo i cnoty, zaſłużyli ſię dobrze Oyczyznie. Po tey zakończoney, tkliwsza ieszcze naſtąpiła scena: młoda para, którey obyczaie i przymioty ziednały sobie ſzacunek urzędnikow ludu, uroczyście złączoną zoſtała. Ceremonia zakończyła ſię przez pieśni patryotyczne i przez powrot całego tego orszaku do ratusza mieyſkiego.

z Neuwied dnia 25. Kwietnia.

Dnia 21. odjechał ztąd do armij *Angielſkiey* Generał artylleryi *Debelle.*—Oczekuiemy ciekawie oſtateczney odpowiedzi poſłow *Francuzkich* w *Raſtad*, niektórzy chcą wiedzieć, iż armia *Francuzka* exekucyina pokoiu. będzie mieć główną kwaterę w *Frankonij.*—W nocy z dnia 19. na 20. forpoczty *Francuzkie* zabrały ſtatek z mąką, wódką i rybami, płynący z *Coblenz* do *Erenbreitſteinu.* Wſzyſtkie te rekwizyta będą sprzedane na rzecz żołnierzy ſtoiących na ſtanowiſku.

z Hagi dnia 1. Maja.

Konſtytucya naſza przyięta zoſtała w całey Rzeczypoſpolitey z taką większoścą, iż między 100. głosami, 4. ledwo przeciwnych iey było. Dowiemy ſię więc wkrótce, kiedy nowe ciało prawodawcze obrane i konſtytucya wykonywaną bydź zacznie.— Sąd woyſkowy w tych dniach ma wydać wyrok na officerow którzy do bitwy morſkiey d. 11. Października należeli. Dyrektoryat złożył iuż z rangi Kapitana *Decker*, który okrętem liniowym *Washington* dowodził.— Uzbraianie ſtatkow w *Flissingen* ieſt nieſłychane, iuż ich przeszło 200. ieſt wygotowanych. Każdy na czele ma dwie ciężkie armaty.— Dyrektoryat uwiadomił, iż wszyſtkie ſtatki rybackie dotąd przez *Anglikow* zabrane, są nam teraz powrocone. Wiadomość o rozruchu *Wiedeńſkim* przyszła do nas iednego dnia i z *Wiednia* i z *Paryża.*

z Kopenhagi dnia 1. Maja.

Konsyliarz *Dalsgaard* ſławny bogacz a co rzadko zacny człowiek, umarł temi czasy, zapisał inſtytutowi ubogich 50,000 talarow, na szpitale zaś 25,000 talarow przeznaczył. Rozſiana pogłoſka, iakoby rozkaz wydany był od Dyrektoryatu, aby wyroki względem zatrzymanych ſtatkow neutralnych do dalszego rozrządzenia zawieszone zoſtały, ieſt bez żadnego fundamentu. Potwierdza ſię wiadomość iż w portach *Szwedzkich Karlskrone, Gotenburg, Abo,* przyſpieszaią robot w celu wyſtawienia znaczney ſiły morſkiey.

Od brzegow Menu d. 29. Kwietnia.

Podług gazety z *Moguncyi*, znaydnie ſię zawarty traktat między zmarłym Xciem *Wirtemberſkim* i *Francyą*, póżnieyſzy od tego, o którym doniesliśmy. W tey dodatkowey konwencyi Xże prócz wymienionych territoriow, zachowuie ſię przy Opactwach *Marchthal, Neresheim* i *Rothmunſter*. W zamianę zaś odſtępuie *Francyi* Hrabſtwo *Montbeillard* ze wszyſtkiemi przyległościami, iako też Hrabſtwo *Harburg* i kray *Reichenweiller*.

z Tubingen dnia 24. Kwietnia.

Sławny *Poſſelt* w gazecie swoiey *Naynowsza wiadomość świata*, wyluszczaiąc nieſluszne prześladowania, iakich poświęcone dobru ludzkości zgromadzenia *Frammazonow* doznawały, usprawiedliwia ie z zarzutow im czynionych, wyſtawiaiąc dzieła dobroczynności, które znacznieysze w *Europie* loże okazały. Szanowna część *Frammazonow* (mówi on) iako kapłani światła, którego żadna potęga Tytanów, i żadne Wulkany niezgody ugaſić nie zdołaią, bronią doſtatecznie tego zgromadzenia przez otwarte poſtępki swoie cechą ludzkości naznaczone, zyſkuiąc przez to opiekę rządu przeświadczonego o użytku dla kraiu towarzyſtw na moralności zasadzonych. Wiadomy ieſt *np.* co rok odbywaiący ſię w *Londynie* koncert w *Free masons hall* pod przewodnictwem Xcia *de Galles*, teraźnieyszego W. Miſtrza *Frammazonii Brytańſkiey*, przeznaczony iedynie na wspomożenie ubogich dziewcząt, odbieraiących wychowanie kosztem loży. Wiadome wyſtawienie przez *Frammazonow* wspaniałego młyna w *Sunderland* na rzece *Wear* w roku 1796. przez kilkuset braci w obecności protektora Xcia *de Glocester* poświęconego. Wiadome założenie szkoły przez lożę *Drezdeńſką*, założenie ſzpitalu przez trzy połączone loże w *Hamburgu* etc. Z drugiey części *Frammazonii*, powſtała w *Paryżu* ſłużba boża *Teofilantropow*, zasadzaiąca ſię na czyſtey i rozsądney czci Twórcy świata, a która przez czynne ſtarania Dyrektora *Larevelliere-Lepaux* coraz większey rozciągłości nabywa.

z Hamburga dnia 4. Maja.

P. *Jozef Pitcairn* przyiechał tu w charakterze konsula ſtanow zieduoczonych *Amerykańſkich.*— Tuteyszy posel *Angielſki* P. *Fraser* w tych dniach do *Anglii* odiechał.

Sławny poeta *Angielſki Robinſon* zrobił świeżo zabawny wiersz o teraźnieyszym położeniu swoiey oyczyzny, między innemi rzeczami tak mowi: Ziemia ſię przewrociła, a kray nasz niegdyś kwitnący ſtał ſię kraiem głodu. Kiedy łaknącemu ludowi zachce ſię ſkarżyć, miniſtrowie posyłaią go zaraz do *Botany-Bay*. Udaią religią, i nakazuią dzień poſtu, kiedy lud i tak nie ma co wgębę włożyć. Poſt i milczenie muſi koniecznie ducha oſłabić, tyle tylko przynaymniey zyſku ztąd wypływa, że im mniey mówić nam ieſt wolno, tym więcey myśleć możemy. Maiąc pozwolenie myślenia co nam ſię podoba, nie możemy nic mówić złego dopoty, dopóki wszyscy mamy wolność—milczenia.

Od granic Auſtryackich dnia 28. Kwietnia.

Elektor *Koloń ſki* posłał do *Wiednia* barona *de Schall*, dla otrzymania indemnizacyi za pomocą Cesarſką za utracone kraie. W tym celu elektor *Trewirſki* posłał także tam barona *de Dominique.*— Sławny Generał Feld-zeugmeiſter hrabia *de Wartensleben* na dniu 22. życie swoie zakończył.— Hrabia *de Cobenzl* nie był w charakterze miniſtra Cesarſkiego na kongresſie w *Raſtad*, lecz zoſtał tam tylko wyſłany dla zamiany ratyfikacyi traktatu w *Campo Formio* zawartego. Bawił ſię zaś tak długo w tym mieście, dopóki była nadzieia powrotu Generała *Buonaparte*. Na dniu 16. dowiedział ſię dopiero w *Monachium* o zdarzeniu *Wiedeńſkim.*— Miniſter Neapolitańſki *Campo Chiaro*, który przed kilką tygodniami do *Wiednia* przybył, po ukończeniu tam interesſow, wyiedzie do *Kopenhagi.*— Wielu osobom podeyrzanym, kazano z *Wiednia* wyiechać, między innemi niejakiemu metrowi klawikortu, którego ſzpiegiem być osądzono.— Od granic *Tureckich* rozchodzi ſię wiadomość o przyszley odmianie w *Bośnij* i *Serwij* zayść maiącey.— Pismo pod tytułem: *Opisanie dokładne i hiſtoryczne rozruchu na dniu 13. zaszłego*, znayduie wielki w *Wiedniu* pokup, niezmierny nacisk ludu daie ſię widzieć w Kſiegarni, w którey ią przedaią. Poseł *Angielſki* zakupił iey 100. exemplarzow w niemieckim, a drugie 100. w francuzkim ięzyku.— Przybycie Generała *Bernadotte* do *Linz*, ſprawiło wielki wpływ na tameyszy iarmark, nikt nie chciał towarow kupować.

z Brunn dnia 5. Maja.

Oſtatnie zwycięztwo *Basmana-Oglu* nad woyſkami *Tureckiemi*, zupełnie ſię potwierdza. Akcya odprawiła ſię pod *Koczoboka*. Woyſko W. Sultana wynoszące do 17,000. ludzi, było dowodzone przez *Muſtafę* Baszę, który wszyſtkich Baszow ma sobie przeciwnych, tak dalece, iż w tym przypadku pomimo naywyraźnieyszych rozkazow, bynaymniey wspierać go niechcieli. Zazdrość która naylepsze czeſtokroć przedſięwzięcia niszczy, a przez którą dobra sprawa zeſtratą narodow tylekroć ucierpiała, dowiodła i w tym zdarzeniu, iż potęga nic nie zdoła tam, gdzie zgoda i wspolne uſiłowania rąk sobie nie podaią. *Muſtafa* z nayniższego ſtanu do rangi Wezyra Baszy wywyższony, ſtał ſię celem nienawiści i wzgardy innych baszow. Wspomniona więc bitwa powinna była koniecznie wypaść dla niego niepomyślnie, opuszczony od wszyſtkich, przymuszonym był cofnąć ſię aż pod armaty *Belgradu*. Strata iego ieſt znaczna, samych *Bolluk baszow* 20. zginęło. Liſty ztamtych ſtron donoszą, iż przy dobrym porządku, karności, mądrze rozporządzoney i kierowaney artylleryi, zręczności woyſk *Basmana-Oglu*, trudno będzie woyſkom *Tureckim* odnieść iakie na nimzwycięztwo.

Jak daleko nierząd w woyſku *Tureckim* panuie, można łatwo wnieść z tego, co ſię niedawno w *Belgradzie* zdarzyło, gdzie kupa łotrow napadła na mieszkanie biſkupa *Greckiego*, który muſiał ſię sam z ludzmi swemi bronić naiezdnikom, dopoki mocny patrol nie przyszedł mu na pomoc. Dowiedziano ſię potym, iż ieden *Bolluk basza* był dowodzcą tych łotrow.— Z *Konſtantynopola* mamy wiadomość, iż przez indagacyą niewolnikow z armii *Basmana-Oglu*, odkryto wszyſtkich baszow, którzy z nim są w porozumieniu, wielu z nich ieſt nawet trzytulnych. Od pewnego *Turnavati*, który był sekretarzem insurgenta, dowiedziano ſię o wszyſtkich iego taiemnych zamiarach; ofiaruiąc mu darowanie życia, wybadano na nim wszelkie plany dążące do obalenia godności Sultana, a to naywięcey przez połączenie ſię z nim baszow iemu sprzyiaiących. Użyto teraz wszelkich śrzodkow do ukarania winowaycow. Dla uspokoienia pospolſtwa, rozgłoszono iakoby *Turnavati* zoſtał uduszonym, ſiedzi ieszcze iednak w ſkrytym areszcie, i po uśmierzonym rozruchu, ma być nazad do swoiey Oyczyzny *Corſou* odeſłanym.

z Raſtad dnia 29. Kwietnia.

Kuryer wyprawiony z *Wiednia* do *Paryża*, przybył tu na powrot dnia dziſieyszego w południe, można ſię domyślać iż Dyrektoryat nie uważa tego przeciwnego zdarzenia za powod do zerwania pokoiu, ponieważ nieodwołał ieszcze Generała *Bernadotte*. Ten Miniſter po przybyciu kuryera *Francuzkiego* o którym wczora namieniliśmy, kazał czynić przygotowania do podroży, lecz zdaie ſię iż tu ieszcze przez czas nieiaki zabawi.

Przybył tu Miniſter Rzpltey *Cisalpińſkiey*: ſtanął w oberży na krótki czas (ten miniſter ieſt zapewne Ob: *Marescalchi*, który ma bydź przeznaczony na Ambaſſadę do *Wiednia.*)

Przybył tu także O: *Reinhard* przeznaczony za Posła Rzpltey *Francuzkiey* do xiążęcia *Toſkańſkiego* wraz z swoią żoną i Ob: *Kerner* sekretarzem legacyi, pojedzie na niciaki czas odwiedzić oyca swego proboszcza w *Bahlingen* xięſtwie *Wirtemberſkim*, zkąd proſto przez *Szwaycaryą* u la ſię do *Florencyi*.— Z *Drezna* przybył sekretarz legacyi *Saſkiey* przeznaczony do *Paryża* i *Madrytu*.— Xiąże *Wirtemberſki* oświadczył iuż ſtanom iż przywoła nazad miniſtra *Woellwarth*. To oświadczenie w dzień hołdu naſtąpiło.— Temi dniami Ob: *Bernadotte* był na obiedzie wielkim u miniſtra *Bonnier*. Odprawił także przeiażdżkę do *Favorite* z miniſtrem *Treilhard* i Ob: *Reinhard*.— Na d. 25. przybył kuryer z *Berlina*.— Baron de *Degelman* przeiezdżał iuż tędy do *Paryża*. Od wyiazdu hrabiego de *Cobenzl* hrabia de *Lehrbach* odbiera czeſtych kuryerow z *Wiednia*. — Obywatel *m Treilhard* i *Quirepont* oznaymiono wybor do Rady 500. Oſtatni iuż ſię wybiera do podroży. — Rozchodzi ſię tu nowy plan indemnizacyow, który w tuteyszym dzienniku kongressu ieſt wydrukowanym, lubo żadnego nie ma pozoru autentyczności. — I.) Biſkupſtwa na lewym brzegu *Renu* leżące przez *Francyą* zaięte, będą zniesione, iako to: *Leodium, Worms, Stadlo, Malmedy, Kornely Munſter, Prüm, Thorn,* i *Weissenburg*.— II.) Kraie duchowne które zoſtaną splacone dla utrzymania elektorſtw duchownych ma ią bydź *Worms, Spir, Fulda, Paderborn*.— III.) Kraie duchowne które na indemnizacyą xiążąt świeckich będą sekularyzowane, są *Salzburg, Eichſtädt, Berchtesgaden, Kempten*.— IV.) Biſkupſtwa które utrzymane zoſtaną, i nieiakie tylko z nich części służyć będą za indemnizacyą dla świeckich i duchownych ſtanow, maią bydź *Würzburg, Bamberg, Augsburg, Freysing, Paſſau*.— V.) Prelatury *Wettenhausen, Ursperg, Ottobeuern, Irsee, Kaisersheim* będą także zniesieniu podlegać.— VI.) Swieckie xięſtwa które częścią na indemnizacyą innych xięſtw duchownych i świeckich służyć będą, częścią dla zaokrąglenia rożnych państw na zamianę są przeznaczone, maią bydź: niektóre powiaty *Palatynatu* na prawym brzegu *Renu* leżące, Xięſtwo *Bergen*, possessye *Auſtryackie* w *Szwabii*, in specie *Brisgau* i *Burgau*.— VII.) Miaſta Rzeszy które przypadaią dla *Francyi* są *Spir, Worms, Kolonia, Aachen*.— VIII.) Miaſta rzeszy które przeydą pod panowanie rozmaitych xiążąt, maią bydź *Norymberga, Ulm, Kaufbeuren, Kempten*.

z Frankfortu dnia 28. Kwietnia.

Wszyſtkie liſty z *Coblenz* potwierdzaią wiadomość o pełnym marszu woyſk *Francuzkich* na prawy brzeg *Renu*.— Przyszły miesiąc ma być pełen wielkich i ważnych wypadkow.— Magazyny *Cesarſkie*, które w *Bawaryi* ſą założone, służyć mogą dla 50.000. tyſięcy woyſka.— Gdy *Bernadotte* przybył do *Ulm* na d. 18. oddał w opiekę swoy serwis który tam wnet miał przybyć, braciom *Kindervater*, z dodatkiem, iż podług wszelkiego podobieńſtwa wkrótce nazad do *Wiednia* powroci.— W cyrkule *Szwabſkim* przy *Biberach* ſtanęło korpus iedno *Auſtryackie* od 8000. ludzi. Gościńce przy *Gunzburg Weiſſenborn* napełnione ſą także woyſkiem. Kwatera głowna ma być w *Ulm* załoną.

z Bazylei dnia 28. Kwietnia.

Dnia wczorayszego przechodziło przez to miaſto 500. kanonierow *Francuzkich* ku *Soleure*. W krótce potym przeszło tamże 1800 Infanteryi. Dowiaduiemy ſię z *Zurich* iż małe kantony zaczęły iuż osadzać swoie granice woyſkiem dla oparcia ſię wkroczeniu *Francuzow*. 800 ludzi z kantonu *Glaris* ſtanęło przy *Lachen*, 800 przy *March*. Dnia 25. 1500 ludzi z kantonu *Zug* weszły do wolnych Woytoſtw, i maią ſię pomknąć aż do *Muri* — W *Glaris* zaaresztowano wielu senatorow zoſtaiących w podeyrzeniu iż sprzyiaią konſtytucyi.— Pomiędzy wieśniakami kantonu *Zurich* panuie dotąd znaczne zamięszanie.— Nasz współziomek Jakob *Thurneisen* mianowany zoſtał Miniſtrem ſkarbowym Rzpltey *Helweckiey*; Ob: *Mayer* de *Schauensee* z *Lucerny*, Miniſtrem sprawiedliwości.

Na d. 21. wyiechał do *Arau* dyrektor *Legrand* przy odgłośie armat i dzwonow. Zebrane dzieci ze szkoł publicznych w dwóch rzedach ſtoiące, których on dobrem wielce ſię zatrudniał, miły dla niego sprawiły widok.

Dnia 29. Kwietnia.

Dyrektoryat Wyk. Rzpltey *Helweckiey* rozpoczął iuż ſwoie czynności, z których pierwszą była nominacya miniſtrow i innych urzędnikow dyplomatycznych. OOb. *Bergoz* z *Lauzanny*, i *Seltner* z *Soleure*, mianowani zoſtali Ambaſſadorami nadzwyczaynemi do *Paryża*. Ob. *Pfenninger* ze *Stafa* Gubernatorem Kantonu *Zurich*; Ob. *Tillier* kantonu *Berny*; Ob. *Ruttiman*, *Lucerny*; Ob. *d'Eglise*, *Friburga*; Ob. *Seltner*, *w Soleure*; Ob. *Stefan Maurer*, *w Szaffuzie*; Ob. *Fehr*, *w Argowij*; Ob. *Zo*-

nelli, w Oberland.— Ob. *Steck z Berny*; iest Sekretarzem generalnym Dyrektoryatu.— Ob. *Thurneisen* wzbraniał się przyiąć urząd ministra skarbowego, lecz Dyrektoryat niechciał przyiąć iego odmowienia. Wielka Rada wydała rezolucyą, podług którey wszystkie *dominia* i inne własności każdego kantonu, uznane są za dobra Narodowe Rzpltey *Helweckiey*. Każda administracya winna iest w przeciągu 15. dni podać stan tych dobr Dyrektoryatowi. Wyk: Długi każdego kantonu są uznane za Narodowe. Senat, czyli Rada starszych zatrudnia się teraz rozstrząsaniem tych rezolucyi.

Czekamy tu ieszcze na kilka tysięcy woyska *Francuzkiego*; przez Departament *Montterible* przeszła iuż wielka liczba, tak dalece, iż korpus armii *Francuzkiey* na territorium *Helweckim* znacznie wzmocniony został. W kantonach przeciwnych konstytucyi uzbraia się wielu mieszkańców, mówią, iż korpus z 2000. ludzi złożony, posunął się z *Underwald*, aż do *Brienz*, i ze z drugiey strony woyska *Francuzkie* weszły do *Siebenthal*.

Dnia 30. Kwietnia.

Dnia 26. weszło do *Lucerny* około 2000. ludzi woyska *Francuzkiego* tak infanteryi, iako i kawaleryi. Jedna część rozstawioną została w mieście, reszta po wsiach przyległych. Inne ieszcze woyska z temi złączyć się maią.

W małych kantonach kroki nieprzyiacielskie iuż są rozpoczęte, iak o tym donosi list następuiący z *Arau* pod dniem 28. t. m.— „General kommenderuiący *Schauenbourg* wezwał przez trębacza mieszkańców wsi *Haglingen* w kantonie *Zug*, ażeby się poddali. Ci mieli okrucieństwo uciąć obydwie ręce trębaczowi. Rozgniewani *Francuzi* uderzyli na uzbroiona kupę broniącą wsi, którą częścią odparli, resztę bez żadney różnicy wycieli, i wieś zapalili. — Mówią także o inney potyczce, w którey mieszkańcy kantonu *Zug* pobitemi zostali.

Ciało prawodawcze *Helwetow* odprawia ciągle swoie sessye. Dnia 25. Dyrektoryat doniosł przez posełstwo, iż część protestantska hrabstwa *Tockenburg*, i kraiu *St Gall* przyięły konstytucyą, lecz że kantony katolickie, a szczegulniey miasto *St. Gall*, ieszcze się iey przyiąć wzbraniaią.

Dowiaduiemy się, iż ministerium *Angielskie* włożyło sekwestr na wszystkie własności tak narodowe, iako i prywatne *Szwaycarow* w *Anglii*, pod pozorem iż *Francya* panuie teraz w *Helwecyi*, i pieniędzmi tego kraiu chce prowadzić woynę z *Anglią*. Wypadł zatym dekret zgromadzenia, iż użyte będzie prawo odwetu, przez zasekwestrowanie wszystkich rzeczy należących do *Anglii*.

z Filadelfii dnia 2. Marca.

Rozjątrzenia dwóch partyow z powodu opiniow politycznych, coraz mocniey na iaw się okazuią. Woyna gazet zaczyna być gwałtowną, iedna z nich osobliwie złotem *Angielskim* zapłacona, wiele robi wrażenia. Styl iey iest płaski i naypospolitszy. *Aurora* z strony *Francuzkiey* pisana, ściąga także wiele zastanowienia. To tylko ieszcze przy naymniey iest szczęściem naszym, iż *Anglia* w przyiaźni z nami żyie. Poczyna nawet wypłacać nam znaczne summy za zabrane okręty nasze. Kapry iednak *Francuzkie* wielkie nam szkody czynią, ztąd handel bardzo cierpi, i w roku przeszłym 100. okrętow mniey przybyło, iak w roku 1796. do naszego miasta i do *Neyork*. — Miasto *Washington* przeznaczone na siedlisko zgromadzenia prawodawczego w przyszłym wieku, iuż iest bliskie ukończenia. Dom prezydenta i *Kapitolium* (mieysce obrad) wkrótce będą wygotowane. Sto domow iuż iest postawionych, wkrótce około 20. innych robota rozpoczęta zostanie.—Wiele tu przebywa do nas emigrantow *Irlandzkich*.

z Lizbony dnia 30. Marca.

Xiąże de *Waldeck* Generał kommenderuiący siłą lądową *Portugalii*, za rozkazem Rządu wyiechał na obeyrzenie granic dla postawienia ich w stanie obrony, obsadzenia wąwozow i wzmocnienia nayważnieyszych stanowisk. Armia *Portugalska* zostaie w gotowości do marszu rownie iako i rożne korpusy woysk *Angielskich* i emigrantow którzy im służą iako woyska posiłkowe. Generał *Stuart* kommenderuiący woyskiem *Angielskim* wydał na d. 17. t. m. adress do officerow 12. Regimentu letkiey dragonii; W tym adressie przypomina im medale honorowe które odebrali od Papieża w czasie ich załogi w *Civittavechia* za dobrą karność i przykładne ich tam postępowanie; uprasza ich zatym, ażeby nosili ten znak honoru iako dowod ich szacunku, oraz czułości ku temu Monarsze, który w pośrzod nayzawziętszych fortuny losow, w wieku tak iuż podeszłym, umie łączyć stateczność któraby uczyniła zaszczyt kwitnącey młodości, z zupełną spokoynością iakiey się od iego łagodności i pobożności spodziewać można. Nuncyusz Papieski dowiedziawszy się o tak znakomitym dla Oyca S. szacunku, oddał Generałowi *Stuart* uroczystą wizytę, i podziękował mu za tę uprzeymość, a to podziękowanie zakończył temi słowy: iż w tym momencie *Anglia* iest iedyną *Europy* podporą.

z Turynu dnia 18. Kwietnia.

Uzbroieni zbiegowie *Piemontscy*, w kraiu *Liguryiskim* zgromadzeni, napadli d. 8. t. m. na wieś *Corrosio* posuniętą w kray *Genueński*, lecz do Króla Jmci należącą. Zaszczepili tam drzewo wolności i nałożyli kontrybucyą. Też same zdrożności popełnione przez nich były dni następuiących w *Tagliolo*, *Belforte*, *Silvano* i *Rocia Grimalda*, lecz rozpędzeni byli przez mieszkańcow złączonych z woyskiem Królewskim. Atoli gdy to woysko nieprzestaie mięszać spokoyności granic, Rząd przedsięwziął naysurowsze w tey mierze środki. Z tego powodu ogłoszona została następuiąca proklamacya:

Brat Polikarp Cacherano d'Osasco, *Kawaler orderu S. Jana Jerozolimskiego etc. etc. etc.*

Kupa burzliwych i uzbroionych ludzi zagraża napaścią tym Prowincyom, i zamięszaniem spokoyności przez przemoc, bunty, i złudzenia. Dla lepszego przewrotnych swoich zamiarow pokrycia, dla zastraszenia i uwiedzenia; wystawia przyiazne i pożyteczne ludowi Instrukcye, śmie nawet rozgłaszać i rozpisywać, iż iey przedsięwzięcie iest pochwalone i wspierane przez Narod *Francuzki*. Lecz kontrybucye pieniężne wydarte gwałtownie mieszkańcom *Carosio* i *Tagliolo*, oraz mieysc tych spustoszenie, nie każe wątpić o iey nieprawym zamiarze zburzenia kraiu, i zabrania własności prywatnych. Z drugiey strony nieustaie iak naydoskonalsza zgoda między naszym królem i Rzpltą *Francuzką*, oraz z sąsiedzkiemi kraiami. Gdy król rozkazuie czynić iak nayskutecznieysze urządzenia na zabespieczenie spokoyności kraiu i własności kochanych swoich poddanych; wzywamy wszystkich dobrych lubiących porządek i spokoyność obywatelow, ażeby się podobnym burzycielom nie dawali uwodzić, i łączyli się do wspolney obrony z woyskiem Krolewskim, za którego pomocą i wsparciem Opatrzności Boskiey, buntownicy wkrótce rozpędzeni i oddaleni zostaną, a spokoyność tey prowincyi przywroconą będzie, iak się iuż szczęśliwie stało w *Rocca Grimalda* i *Cupriara*, gdzie mieszkańcy przez swoie męstwo i gorliwość, dali chwalebny swemu Królowi wierności i przywiązania przykład.

z Genui dnia 21. Kwietnia.

Dnia onegdayszego przybył tu Generał kommenderuiący *Brune*, i stanął w pałacu *Doriow*. Przybył także Ob. *Bertuccioni z Paryża*, z ważnemi do naszego Dyrektoryatu depeszami.—Minister *Sardyński* przy naszey Rzpltey podał Dyrektoryatowi notę z uwiadomieniem, iż Król Pan iego przynaglony iest okolicznościami, wysłać woyska na granicę *Liguryi*, dla wstrzymania naiazdow łotrowskich. Dyrektoryat zatym wysłał swoie woyska, dla wzaiemnego zasłonienia granic; w tym woysku znayduią się *Francuzi* iako korpus posiłkowy. Insurgenci zrewolucyonowawszy lenność *Tagliolo*, udali się do *Owadow*, a z tamtąd do *Rocca Grimalda*, zkąd odparci, powrócili do *Ovada*, gdzie ich się znayduie około 600, a w *Carrosio* 1000. Opanowali zamek *Doms*, który umocnili znalezionemi w nim armatami, bronią, i ammunicyą.

z Medyolanu dnia 20. Kwietnia.

Zapewniaią w tym czasie, iż uzbraiania czyniące się w *Civita-Vecchia* i *Genui*, są przeznaczone przeciw Dejowi *Algierskiemu*, gdyż rząd *Francuzki* chce w okazałym sposobie zemścić się za zabicie swego Konsula Ob. *Jambon St. André*.

Pierwsi sprawcy zamięszań w kraiach krola *Sardyńskiego* wszczętych, byli Patryoci *Piemontscy* którzy byli schronieni w *Genui i Medyolanie*; Zebrali się potym potaiemnie we dwa korpusy, i weszli dwoma rożnemi drogami do *Piemontu*, gdzie używaią wszystkich sposobow na robienie sobie stronnikow. Jest podobieństwo, iż odbieraią nieznacznie posiłki, gdyż im ani na żywnościach, ani na broni nie zbywa.

W *Genui* na d. 10. kwietnia odprawiona została uroczystość wdzięczności dla armii *Francuzkiey* z wielką okazałością.— Generał *St Cyr* wydał rozkaz na mocy którego wszyscy cudzoziemcy maią z *Rzymu* wyiechać. Niedostatek żywności iest pozorem do tego rozkazu, w rzeczy zaś samey chcą miasto to oswobodzić od wpływu zewnętrznego.

Nayiaśnieyszy Król Jmć Pruski Pan nasz Miłościwy, dzieła Hypoteki na wzór uregulowanego w innszych jego Prowincyach, w bywszych *Polskich* w roku 1796. pod panowanie jego doszłych Powiatach, urządzenie postanowił.

Pewność i bespieczeństwo własności, i Praw do dóbr nieruchomych, przywrócenie i zatwierdzenie kredytu obywatelskiego, są urządzenia tego zamiarem.

Wyszły pod dniem 12. *Kwietnia* 1797. Patent, obeymuie w sobie obszernieysze w tey mierze przepisy i warunki. Mocą tegoż Patentu, wszyscy do dóbr i gruntow w wspomnionych Powiatach położonych prawa do sukcessyi, hypoteki, lub insze iakie realne pretensye maiący, wezwani są do niezwłocznego odezwania się z niemi, naypóźniey do ostatniego *Grudnia* 1798. Takowe odezwy względem bywszych *Krakowskich* Powiatow do Regencyi *Piotrkowskiey;* względem Powiatow *Mazowieckich* od lewego brzegu *Wisły* leżących, oraz Miasta *Warszawy*, do Regencyi *Warszawskiey*; względem wszystkich zaś inszych, przy prawym brzegu *Wisły* sytuowanych Powiatow i gruntow, do Nowo-Wschodnich-Pruskich Regencyi w *Białymstoku*, albo w *Toruniu* czynione być powinny.

Te odezwy mogą być ustnie, przez Plenipotentow, albo na pismie zanoszone. Każda Regencya zgłaszaiącemu się do niey obszerną da rezolucyą i naukę.

Kto do ostatniego *Grudnia* 1798. cale nieodezwie się, nie utraci wprawdzie całego swego prawa, ale będzie musiał na to przystać, co Sędzia, któremu exystencya pretensyi iego była niewiadomą, w księdze hypoteczney późniey zapisze i postanowi.

To więc podaie się ninieyszym uwiadomieniem do powszechney wiadomości każdego, który może mieć iaki w tey mierze interess. Patentu samego zawieraiącego w sobie dokładnieysze przepisy, wszędzie w Południowych i Nowo-Wschodnich *Prusach*, tudzież we wszystkich Magistraturach Rządowych i wyższych sądach każdey Prowincyi Królewskiey dostać można.—w Berlinie d. 14. *Kwietnia* 1797.

Na wyraźny rozkaz Nayiaśnieyszego Pana.

DE GOLDBECK.

OBWIESZCZENIA

Ponieważ zadecydowanym zostało, iż Starostwo czyli raczey klucz Kapinoski z należącemi do niego attynencyami i pertinencyami, iako to: z Folwarkami Kapinoskim i Wieyckim, z czynszami i daninami ze wsiow Kapinosa, Wieyca i z 9ciu Hollenderni, wraz z propinacyą tam się znayduiącą, od S. Troycy 1798. r. aż do owego czasu w r. 1801. naywięcey daiącemu w dzierzawę wypuszczone będzie, przeto naznacza się termin licytacyi na dzień 19. miesiąca bieżącego na godzinę 10. przed południem w sali konferencyonalney Kamery tuteyszey Woienno-Ekonomiczney w pałacu Kollegiow Krajowych, przed Kommissarzem do tego zadzierzawienia wyznaczonym, Konsyliarzem Woienno-Ekonomicznym *de Colomb*, dla czego żądaiący takowey dzierzawy, maią się na wyznaczony termin w tuteyszey Królewskiey Kamerze Woienno-Ekonomiczney stawić, swoią cenę podać, i być pewnemi, iż wspomnione Starostwo naywięcey daiącemu, ieżeli się do tego zdatnym okaże i kondycye przyimie, aż do dalszey aprobacyi zalicytowanym zostanie. — Dan w Warszawie dnia 5go Maja 1798. roku.

J. K. Mci Pruss Południowych Woienno-Ekonomiczna Kamera.

DE HOYM. DE GOLDBECK. HELWING.

Na mocy rozkazu P. Kamery Woyskowey i Ekonomiczney Sraroстwo Piaseczyńskie od S. Troycy 1798. aż do owego czasu w roku 1801. naywięcey daiącemu w dzierżawę wypuszczone będzie, przeto naznacza się termin licytacyi na dzień 21. miesiąca bieżącego na godzinę 10. z rana, w Pałacyku JP. Generała Byszewskiego na końskim Targu w Kancellaryi Landratowskiey. Dan w Warszawie dnia 13. Maia 1798.

Kommissya licytuiąca do Intendencyi Piaseczyńskiey przeznaczona.

Z mocy Rezolucyi N. Kommissyi do upadłych sześciu Bankow wyznaczoney podaie się do wiadomości, iż dnia 23. Mca Czer: i po nim następuiących z południa o godzinie trzeciey Roku teraznieyszego 1798. w Ogrodzie Kabrytowskim na Faworach pod Nr: 2016 sytuowanym, będą sprzedawane przez publiczną Licytacyą Drzewa, Cytrynowe, Pomarańczowe; Laurowe, Koralowe, Myrthowe, Brzoskwiniowe, Granaty, i inne wszelkiego gatunku zagraniczne, tak w wazonach, iako i w ziemi będące. Tudzież zioła, kwiaty i inne różne Oranżeryczne rośliny za gotowe pieniądze.

Dnia 9. Maja o godzinie trzeciey po południu uciekł służący imieniem Jozef Ciołkowski, maiący Rodzicow w Prussach zachodnich, wzrostu małego, włosy białawe, twarz pociągłą pucołowatą maiący, cożkolwiek dziubaty, lat naywięcey 25. bez żadnego zaświadczenia, kontrakt tylko miał z podpisem W. Aloizego Karmowskiego, w fraku ciemno stalowym z guzikami małemi z perłowey macicy, spodnie trykotowe Pius, kapelusz okrągły nowy z wstążką; Zabrawszy gotowizny tak w puzłótowkach monety Pruskiey, iako i talarow 43. talar ieden dziewięcio-złotowy z N. Panną, i cożkolwiek bielizny, ktoby człeka tego przytrzymał, niech raczy dać znać do murgrabiego pałacu JW. Bilińskiego na Końskim Targu, a przyzwoitą odbierze nadgrodę.

Felicyanna Falińska od 10. lat nie wiadomo gdzie się obraca. Stryi iey *Jan Faliński* wzywa ią ninieyszym obwieszczeniem do pozostałego maiątku, i żąda, aby mu doniosła o sobie, ieżeliby zaś umarła, wzywa każdego maiącego o tym wiadomość, aby oznaymił o tym Kantorowi *Gazety Korrespondenta*.

Kantor tey Gazety iest w Rynku Starego Miasta, w kamienicy JP. Eberta, *pod Nrem 65. na drugim piętrze.* — Exemplarz groszy 20.